Ο Κύριος Ιησούς Χριστός θύτης και θύμα (Αρχ. Γεώργιος Καψάνης, Ηγούμενος Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 29 Απριλίου, 2013

«Ὡς ἐνιαύσιος ἀμνός, ὁ εὐλογούμενος ἡμῖν, στέφανος χρηστός ἑκουσίως, ὑπέρ πάντων τέθυται, Πάσχα τό καθαρτήριον· καί αὖθις ἐκ τοῦ τάφου ὡραῖος, δικαιοσύνης ἡμῖν ἔλαμψεν Ἥλιος» (Ἀναστάσιμος Κανών, ὠδή δ΄).

Κατά τήν ἔξοδό του ἀπό τήν αἰγυπτιακή τυραννίδα ὁ ἰσραηλιτικός λαός προσετάχθη ἀπό τόν Θεό νά φάγῃ τόν πασχάλιο ἀμνό (Ἔξ. ιβ΄ 3-10), ὁ ὁποῖος προετύπωνε τό ἀληθινό Πάσχα, «τόν Ἀμνόν τοῦ Θεοῦ τόν αἴροντα τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (πρβλ. Ἰω. α΄ 29) καί θυσιαζόμενο ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καί σωτηρίας.
Τήν Μ. Παρασκευή θά δοῦμε καί πάλι τόν Κύριό μας ὑψωμένο ἐπάνω στό ξύλο τοῦ Σταυροῦ, καταπληγωμένο καί πάσχοντα.

Ἡ Ὀρθόδοξος ἁγιογραφία τῆς Σταυρώσεως δέν Τόν παριστᾶ ὡς ἕνα ταλαίπωρο διά σταυροῦ κατάδικο σέ ἐπώδυνο καί ἀτιμωτικό θάνατο, ἀλλά ὡς τόν Θεάνθρωπο Κύριο, πού πονᾶ καί πάσχει ὡς τέλειος ἄνθρωπος, ἀλλά καί πού ὡς Κύριος τῆς δόξης δεσπόζει τοῦ πόνου καί τοῦ θανάτου. Γι' αὐτό καί προτιμᾶ ἀντί τοῦ «Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεύς Ἰουδαίων», τήν γραφή «Ὁ Βασιλεύς τῆς Δόξης».

Καί πράγματι, ὁ Κύριός μας ἀνέβηκε ἑκουσίως ἐπάνω στόν Σταυρό ὡς Βασιλεύς πού θυσιάζεται γιά τούς ὑπηκόους του. Συγχρόνως ὡς ὁ Μέγας Ἀρχιερεύς πού τελεῖ τήν μόνη ἀληθινή καί σώζουσα θυσία, πού ἁγιάζει τόν σύμπαντα κόσμον. Ὁ Σταυρός εἶναι τό θυσιαστήριο, ἐπί τοῦ ὁποίου τελεῖ τήν λυτρωτική γιά τόν κόσμο θυσία Αὐτός πού εἶναι συγχρόνως καί θῦμα καί θύτης. Θυσιάζει τόν ἑαυτό Του ἀπό ἄπειρη ἀγάπη γιά τό πλάσμα Του. **Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης μᾶς λέγει ὅτι, ἄν καί θά μποροῦσε μέ ἁπλούστερο τρόπο νά μᾶς σώσῃ, προτίμησε αὐτόν τόν ἐπώδυνο καί ἀτιμωτικό θάνατο, γιά νά δείξῃ τήν ἀπροσμέτρητη ἀγάπη Του πρός τό λογικό πλάσμα Του καί γιά νά μᾶς παρακινήσῃ νά μή προτιμοῦμε τίποτε περισσότερο ἀπό Αὐτόν**.

Στήν πρό τοῦ Πάθους Ἀρχιερατική προσευχή Του ὁ Κύριος ἀναφέρει: «ὑπέρ αὐτῶν ἐγώ ἁγιάζω ἐμαυτόν» (Ἰω. ιζ΄ 19), πού σημαίνει, κατά τόν **ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας**, ὅτι προσφέρω τόν ἑαυτό μου θυσία, ὡς θῦμα ἄμωμο, ἀφιερωμένο στόν Θεό, στό ἐπί τοῦ Σταυροῦ θυσιαστήριο, ὥστε διά τού αἵματος τῆς θυσίας μου νά γίνουν ὅλοι οἱ μαθητές μου μέτοχοι τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς σωτηρίας πού πηγάζει ἀπό

αὐτήν τήν θυσία (PG 74, 544).
Στήν συνέχεια **οἱ ἁγιαζόμενοι πιστοί γίνονται καί αὐτοί θύματα ἅγια**, ἀφιερωμένα στόν Θεό (Ἰω. Χρυσ., ΕΠΕ 14, 592), ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος «παραστῆσαι τά σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ» (Ρωμ. ιβ΄ 1).

Ὅμως, ἄν καί ὁ Κύριος ἔπαθε καί ἀπέθανε ὑπέρ τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, πολλοί ἔμελλε νά μείνουν ἀποξενωμένοι τῆς Χάριτός Του, τοῦ ἁγιασμοῦ καί τῆς σωτηρίας. Αὐτός ἦταν, κατά τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἀγιορείτη, καί ὁ μεγαλύτερος πόνος Του. Γράφει ὁ **ἅγιος Νικόδημος**: Ἄν ἐλυπήθη τόσο πολύ βλέποντας τήν Ἱερουσαλήμ, ὥστε «ἔκλαυσε καί ἐθρήνησε διά τήν αἰχμαλωσίαν καί καταστροφήν ὅπου ἔμελλε νά πάθῃ ἀπό τούς Ρωμαίους... πόσο μᾶλλον τότε ἐλυπεῖτο καί ἔκλαιε δι' αὐτούς βλέποντας πῶς ἐσταύρωσαν Αὐτόν πού ἔμελλε νά τούς σώσῃ».

Ὅμως πολύ περισσότερο ἀπό τήν κακία τῶν σταυρωτῶν Του «ἐλύπει τήν ψυχήν τοῦ Κυρίου ἡ ἀχαριστία τῶν Χριστιανῶν, διότι ἐστοχάζετο πόσοι ἀπό αὐτούς τούς πιστούς καί ἐξαγορασμένους μέ τό αἷμά Του Χριστιανούς ἔχουν νά καταπατήσουν αὐτό τό πάντιμον αἷμα καί πάθος Του, πόσοι ἔχουν νά καταφρονήσουν τάς ἐντολάς Του, πόσους ἔχει νά κερδίσῃ ὁ διάβολος» (Πνευμ. Γυμνάσματα, Μελέτη ΛΑ΄). Γι' αὐτό καί πρός τίς γυναῖκες πού ἔκλαιαν βλέποντάς Τον νά αἴρῃ τόν Σταυρόν Του, ἔλεγε: «Μή κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλήν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καί ἐπί τά τέκνα ὑμῶν» (Λουκ. κγ΄ 28).

Καί πράγματι, ἡ **ζωηφόρος θυσία τοῦ Κυρίου μας ἐπί τοῦ Σταυροῦ μένει ἀνενεργός, ἄν καί ἐμεῖς δέν συνεργήσουμε θυσιάζοντας καθ' ἡμέραν τό ἐγωϊστικό μας θέλημα, τίς ἐμπαθεῖς ἐπιθυμίες μας καί τίς ἀντίθεες κινήσεις τῆς ψυχῆς μας, καί καθιστώντας διά τοῦ τρόπου αὐτοῦ τούς ἑαυτούς μας θυσία εὐάρεστη στόν Θεό.**

Κατά τόν **ἅγιο Αὐγουστῖνο**, τρεῖς σταυροί ὑπῆρχαν στόν Γολγοθᾶ: Ὁ Σταυρός τοῦ Ἀναμαρτήτου, πού εἶναι ἀκατανόητος καί ἀσύλληπτος στήν πεπερασμένη διάνοιά μας. Ὁ σταυρός τοῦ μετανοοῦντος ληστοῦ, πού προσιδιάζει σέ ὅλους τούς ἀγωνιζομένους Χριστιανούς, πού καθιστοῦν τόν ἑαυτό τους μέ τήν μετάνοιά τους ἁγία θυσία γιά τόν Θεό. Καί ὁ σταυρός τοῦ ἀμετανοήτου ληστοῦ, πού ἐγωιστικά αἰρόμενος ἀποκλείει τόν ἄνθρωπο ἀπό τήν χαρά τῆς ὑποφωσκούσης ἐνδόξου καί λαμπροφόρου Ἀναστάσεως.

Ὁ Κύριός μας δέν ἔπαυσε μέχρι σήμερα νά ἀγωνιᾷ, νά πονᾷ καί νά φροντίζῃ γιά τήν σωτηρία μας. Τό λέγει πολύ ὄμορφα ὁ Ἴδιος: «Ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγώ ἐργάζομαι» (Ἰω. ε΄ 17). Κατά τούς ἁγίους Πατέρας, ὁ Κύριος δέν ἔπαυσε νά **προνοῇ** γιά τά δημιουργήματά Του, νά τά **συντηρῇ** καί νά τά **διακυβερνᾷ**, κυρίως ὅμως νά **φροντίζῃ** γιά τόν ἁγιασμό τοῦ κατ' εἰκόνα Του

πλασθέντος δημιουργήματός Του.

Στήν ἀγωνία αὐτή καί τόν πόνο τοῦ Κυρίου μας συμμετέχουν καί ὅλοι οἱ πιστοί δοῦλοί του. Ὁ **ἅγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης** δέν ἔπαυε καθ' ὅλη τήν ζωή του νά πονᾷ καί νά κλαίῃ ὑπέρ ὅλου τοῦ Ἀδάμ, δηλαδή τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καί μάλιστα ὅσο περισσότερο ἁγιάζεται κάποιος, τόσο περισσότερο αὐξάνουν καί οἱ ὀδύνες του γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.
Πῶς λοιπόν καί σήμερα οἱ πιστοί Χριστιανοί μποροῦν νά ἡσυχάζουν, βλέποντας τήν ἁμαρτία καί τό σκότος νά κυριαρχοῦν; «Ἀθυμία κατέσχε με ἀπό ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τόν νόμον σου», ἀνακράζουν θρηνητικά μαζί μέ τόν προφητάνακτα Δαυίδ (Ψαλμ. 118). Ὁ πόνος τους γίνεται πιό βαθύς, καθώς βλέπουν νά λιγοστεύῃ ἡ πίστις στόν Ἀναστάντα Χριστό. Ἀκόμη, καθώς βλέπουν νά «βάπτεται κάλαμος ἀποφάσεως παρά κριτῶν ἀδίκων» κατά τοῦ Κυρίου τῆς Δόξης, ὁ ὁποῖος μέσῳ τῆς Πανθρησκείας ἐξισοῦται μέ τούς πλάνους “θεούς” τῶν ἐθνῶν, καί κατά τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου. Περνᾶ ἡ Μ. Ἑβδομάδα καί τό Ἅγιον Πάσχα, χωρίς τήν συγκλονιστική αἴσθησι, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ καί Θεός, ὁ Ἐνανθρωπήσας προαιώνιος Λόγος τοῦ Πατρός, πάσχει, σταυροῦται, ἀποθνήσκει καί θάπτεται ὡς ἄνθρωπος θνητός, γιά νά μᾶς ἀναστήσῃ ἀπό τήν φθορά καί τόν θάνατο ὡς Θεός ἀθάνατος, ὅτι σηκώνει ὡς φιλάνθρωπος τήν καθημερινή μας ταλαιπωρία καί τόν καθημερινό μας ποικιλότροπο θάνατο, ὥστε ἐμεῖς νά ζοῦμε ἐλεύθεροι ἀπό τήν ἀπελπισία καί τά ἀδιέξοδα.
Διότι **ἡ τελική πρᾶξις τῆς ἱστορίας δέν εἶναι ὁ σταυρός, τό πάθος, ἡ ἀγωνία καί ὁ πόνος. Εἶναι ἡ ἀνάστασις**.

Ὁ Κύριός μας, ἀφοῦ ἀπέθανε ἐπί τοῦ Σταυροῦ, μετά τρεῖς ἡμέρες ἀναστήθηκε καί ἐπλήρωσε τά σύμπαντα μέ τό ὑπέρλαμπρο Φῶς τῆς Ἀναστάσεώς Του, χαρίζοντας τήν χαρά τῆς Ἀναστάσεώς Του σέ ὅσους συμπορεύονται καί συσταυρώνονται καθημερινά μαζί Του. Καί ἡ ἀκλόνητη πίστις στόν Χριστό εἶναι σταυρός καί ἀνάστασις.

Τό ἀδιαμφισβήτητο ἱστορικό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου διαλύει ὅλα τά σκότη τῆς ἁμαρτίας, τοῦ πόνου καί τοῦ θανάτου. «Χριστός ἐγερθείς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος Αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει» (Ρωμ. στ΄ 9).

Ἄς ἀφήσουμε καί ἐμεῖς, ἀδελφοί, τά νεκρά ἔργα τῆς ἁμαρτίας, ἄς καθαρίσουμε τούς ἑαυτούς μας μέ τά δάκρυα τῆς μετανοίας, ἄς προσφέρουμε τό σῶμα καί τήν ψυχή μας καθαρά ἀπό κάθε μολυσμό, ἄς τρέξουμε νά ἑνωθοῦμε μέ τόν μόνο Νικητή τοῦ θανάτου καί τῆς ἁμαρτίας, γιά νά γευθοῦμε καί ἐμεῖς τήν ἀτελεύτητη χαρά τῆς Ἀναστάσεώς Του. Ἰδίως σήμερα πού ὅλα μᾶς φαίνονται χωρίς φῶς, χωρίς ἐλπίδα, χωρίς προοπτική.

Συγχρόνως, ἄς μή παύσουμε νά ἀγωνιοῦμε καί νά πενθοῦμε γιά τούς «ἐν χώρᾳ καί

σκιᾷ θανάτου καθημένους» ἀδελφούς μας, παρακαλώντας τόν Κύριο τῆς Δόξης νά ἀνοίξῃ τά μάτια τῆς ψυχῆς τους, ὥστε νά καταλαμφθοῦν καί αὐτοί ἀπό τό ἄκτιστο Φῶς τῆς Ἀναστάσεώς Του καί ὅλοι μαζί νά δοξάζουμε εἰς αἰῶνας αἰώνων τόν Ἀναστάντα Κύριο καί Θεό μας, γευόμενοι τήν ἀνέκφραστο γλυκύτητα, τήν «πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν», τῆς ἑνώσεως μαζί Του.

Χριστός Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους
† Ἀρχιμ. Γεώργιος

Ἅγιον Πάσχα 2013

(Πηγή: grigoriou.monastery.gr)